

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklesiastikē Istoria

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

XXIII. Catalogus sanctorum Monachorum qui in solitudine vixerunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

Κεφ. κβ΄.

CAPUT XXII.

Ὅτι πολλῶν κακῶν ἡγομένων αἰ τὸν Λυκίῳ ἐν θρονισμῶν, σαβί-
νος ὁ μακεδονιῶν ἐδενεῖς ἐμνημόνευσε πρὸς τὴν συγγραφὴν ἐμ-
νήσει, ὅς ἐστι συγγραφεὺς τῶν ἀμαθῶν τὸν ῥώμης ἀπὸ τῶν οἰδ' ἀ-
ρεῖται οἱ λυκίους, πλεῖστα κακὰ τοῖς ἐν ἐρήμῳ ἀγίοις μονά-
ζουσιν ἐοικότερα.

Quod malorum que in enthronismo Lucii acci-
derunt, Sabinus quidem scriptor Macedonia-
nus nullam mentionem fecit: Petrus vero in
epistola sua meminit. Qui ad Damasum Rom.
Episcopum fugiens evasit: Lucius vero & Aria-
ni Monachos in solitudine plurimis ma-
lis affecerunt.

Οια μὴν ἐν κακὰ ἔτι τῆς εἰσόδ' ἐ λυκίῳ
γεγενημένη, ἢ ὅσα κτ' τῶν ἐξωθισθέντων,
ἔτε δικαστηρίοις, καὶ ἐπιπέδῳ δικαστηρίων ἐπεσά-
χθη, ὅπως τε οἱ μὴν βασιλεῖς ποικίλως ὑπε-
βλήθησαν, οἱ δ' ἐκ μὲν τὰς βασιλεῖς ἐξωρί-
σθησαν, σαβίνο μὴν ἐδ' ἠντιμαζὴν πεποίηται
μνήμην δρεανίτων γδ τὸ ἡμισυ, κρύπτεται
τῶν φίλων ἀδικημάτων πέτεται δέ τοι γραμ-
μασιν οἰκείοις, ἀ μὲν τὴν ἐν τῶν δεσμοῦν φυ-
γὴν ταῖς πάλαι καὶ ἐκκλησίαις διεπέμψατο,
φανερὰ τοῖς πᾶσι κατέστησεν ὅσα μὴν ἐν δια-
στάσει τῆς εἰρήνης ἰσχύσας, πρὸς δάμαθον
τὸν ἐπίσκοπον ῥώμης ἀνέδραμε. πάλιν δ' οἱ
δρεανοὶ ἐὼ ὀλίγοι τυγχάνουσιν, τῶν κτ' τὴν ἀ-
λεξάνδρειαν ἐκκλησιῶν ὁμοῦς ἐκράτησαν, ἔ-
πολις δ' ἐν μέσῳ χρόνῳ ἐγένετο, καὶ βασι-
λέως ἐκέλευσε πρὸς ἀγαθὰ, τῆς τε ἀλεξάν-
δρείας καὶ πανταχόθεν τῆς αἰγύπτου ἐλαυνεῖται
ὅσα φρονεῖται τὸ ὁμοῦσιον ἐπέετατο δ' καὶ
ὁ ἀρχων, σὺν πολλῶν πλὴθει στρατιωτῶν διώκει
πανταχόθεν, ὅσας ἐκέλευε λυκίους ἐσκυλῶν
ἢ τρωκαυτὰ καὶ ἐταραξάν, καὶ δεινῶς κατεπο-
λέμισαν τὰ ἐν τῇ ἐρήμῳ μοναστήρια ἐπελ-
θόντες γδ ἐνοπιοὶ γυμνοῖς ἀνδράσι, καὶ ἐδ' ἐ-
τὴν χεῖρα αὐτῶν ἐκλείνειν πρὸς πληγὴν ἀ-
ρεωδῶν, ἔτως ἐλεηνῶς ἐξεπόρθησαν, ὡς εἰ-
ναίλογον κρείσσονα τὰ κατ' αὐτῶν πάθη γυμ-
μῶν.

Porro quæ mala in ingressu Lucii
perpetrata sunt, & quæ adversus il-
los qui expulsi sunt, tum in judiciis, tum
extra judicium sunt gesta: & quomo-
do alii quidem variis tormentis excru-
ciati, alii vero post cruciatus etiam exi-
lio damnati sunt: Sabinus quidem nul-
latus commemoravit. Nam cum ipse
Semiarianus esset, amicorum suorum
scelera obtexit. Petrus vero per literas
suas, quas ex vinculis elapsus ad omnes
ubique Ecclesias scripsit, omnibus ea
patefecit. Et hic quidem cum se ex
carcere proripuisset, ad Damasum Ro-
manæ urbis Episcopum contendit.
Ariani vero, licet numero pauci, ni-
hilominus Alexandrinas Ecclesias de-
nuò obtinuerunt. Nec multo post, ex
Imperatoris rescripto universi qui fidei
confubstantialis profitebantur, tum ex
urbe Alexandria, tum ex universa un-
dique Ægypto pelli jubentur. Simul
Præfecto Ægypti mandatum est, ut mi-
litari manu ubique persequeretur eos
quos Lucius pelli iussisset. Eodem
tempore Monasteria in solitudine vexata
ab illis atque exagitata & crudeliter
oppugnata sunt. Armati enim irrucen-
tes in viros inermes, qui ne manum
quidem extendere ad feriendum vole-
bant, adeo atrociter eos devastarunt,
ut quæ adversus illos perpetrata sunt,
omnem dicendi superent facultatem.

Κεφ. κγ΄.

CAP. XXIII.

Κατάλογος τῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἀγίων μοναζῶν.

D Catalogus sanctorum Monachorum qui in solitudine vixerunt.

Επειδὴ δ' ἐ τῶν ἐν αἰγύπτῳ μοναστηρίων
μνημῶν ἐποιήσαμην, ἐδ' ἐν κωλύει περὶ
αὐτῶν βραχίαια διεξελθεῖν τὰ ἐν αἰγύπτῳ
ἀσκητήρια, ἴσως μὲν ἐν μακρῶν τῶν
χρόνων ἔλαβε τὴν δόξαν ἐπὶ πλάτύν-
θη μῆτοι καὶ ἔτι μείζον πρὸς ἐκδοφῆν ἐξ
ἀνδρῶν θεοφιλοῦς, ὃ ὄνομα ἦν ἀμμῶν
ὅσα νεῖται ὡν παρηλείτο τὸν γάμον ὡς

Sed quoniam Monasteriorum Ægy-
pti mentionem fecimus, nihil vetat,
quo minus de iisdem pauca dicamus.
Monasteria quæ in Ægypto sunt,
forsitan quidem ab ultima antiqui-
tate traxerunt originem. Aucta ta-
men & amplificata sunt mirum in
modum à viro sanctissimo, cui no-
men erat Ammon. Qui cum esset
adolescens, nuptias averfabatur. Sed

cum nonnulli ex propinquis eum hortarentur, ut uxorem duceret, nec conjugium contumeliis afficeret, paruit ille & nuptias celebravit. Statimque cum virginem è thalamo apprehensam cum solenni pompa duxisset in cubiculum, tandem propinquis ac familiaribus digressis, ipse Apostolicum librum in manus sumens, epistolam Pauli ad Corinthios legere cepit, & quæ ille conjugatis præciperet, conjugi suæ exponere. Multa præterea ipse aliunde adjiciente, docet, quanta conjugium habeat incommoda, quantisque molestiis plenus sit viri ac mulieris convictus: quam acerbi dolores mulierem gravidam excipiant: addens etiam molestias quæ ex liberorum educatione nasci solent. Tunc vicissim castitatis commoda cepit recensere: quam libera sit vita pura, incorrupta & ab omni labe vacua: & quod virginitas homines Deo proximos faciat. Hæc & alia ejusmodi plurima apud uxorem suam virginem locutus, persuasit illi, ut simul ambo antequam congregerentur, sæcularem vitam abjicerent. Cum hæc inter se pacti essent, ad montem qui Nitriæ dicitur, se conferunt. Ibi in tugurio degentes, ad modicum tempus communi usi sunt monasterio, sine ullo virilis ac muliebris sexus discrimine, cum unum essent in Christo, sicut ait Apotolus. Non longo post tempore, novitia & incorrupta virgo Ammonem sic allocuta est. Te, qui castitatem confectaris, non decet in tam arcto domicilio mulierem intueri. Quamobrem, si placet, uterque nostrum separatim exercitationes nostras peragamus. Id quoque pactum ex æquo placuit ambobus. Sejuncti igitur à se invicem, reliquum vitæ tempus ita transegere: à vino quidem & oleo abstinentes: solo autem pane, interdum post diem integrum, interdum post biduum, post plures nonnunquam dies vescentes. Hujus Ammonis animam post obitum ab Angelis susceptam Antonius, qui iisdem vivebat temporibus, vidit, sicut in ejus vita narrat Athanasius Alexandrinus Episcopus. Multi porro hujus Ammonis vitam imitati sunt: & montes Nitriæ atq; Scetis paulatim Monachorum multitudine sunt repleti: quorum omnium

A δέ πινες τῶν παρορηκόων παρήνευ μὴ καθυ-
 κρίνεν τὸν γάμον, ἀλλὰ γυναικὰ ἀγαθὴν
 πείθε' ἡ μὲν, ἢ ἔρχε' ἐπὶ γάμον εὐθύς ἢ δὲ
 τ' πασάδ' ὡς θαλαβῶν τὴν παρθένον, καὶ α-
 γαγὼν ἐπὶ τὸν κοιῶνα μὲν τ' εἰωθυίας πο-
 πῆς, τέλ' ἀναχωρησάντων τῶν ἑπιτηδέων.
 αὐτὸς βιβλίον λαβὼν δόκτορικόν, τὴν πρὸς
 Κορινθίους Παύλου ἀνεγνώσκει, καὶ
 πρὸς τὴν γαμήλινα δ' ἄποστολες πρὸς αὐτὴν
 γεγαμηκότας ὡς θαλάματα διεξήρχει
 πολλὰ ἢ καὶ ἕξωθεν αὐτὸς πρὸς αὐτὴν ἐδιδά-
 σκει, ὅσα ὁ γάμος ἔχει φορικὰ, ὅπως τὴν
 ἐπόδω ἢ μετὰ ξὺν ἀνδρὸς καὶ γυναικῶν
 B συμβίωσις, ἢ οἰαυδίνες τὴν κυοφορῆσαι ἐπι-
 δέχον' ἢ τὰ ἐκ τ' παιδοτροφίας πρὸς αὐτὴν
 θειμοχρηρὰ ἐπήγε' ἢ τὰ ἐκ τ' ἀγνείας χρο-
 σά, ἢ ὅπως ὁ καθαρὸς βίος ἐστὶν ἐλευθερὸς
 ἀμολυῖα, καὶ πάντος ῥύπης ἐπίος, ἢ ὅτι
 παρθενία ὡς θεὸν εἶναι ποιεῖ ταῦτα καὶ πα-
 λάτοιαια πρὸς τὴν γαμήλιαν παρθενίαν ἐ-
 σαν διελθῶν, πείθει αὐτὴν σὺν αὐτῶν πρὸς τὴν
 συνελθῆν, δόξατάξασθ' τῶ βίῳ τῶ κοσμοῦ
 καὶ ἑταύτας ἀμφοτέρωθεν συνθήκας θείων
 νοι, ἐπὶ τὸ ὅρ' τ' καλεμδῆρας νητείας χρο-
 σιν ἐκεί τε βραχυὸν χρόνον καλύψῃ δια-
 τες, ἀσκήθηλον εἶχον κοινόν, ὅσα ἔχοντες ἀ-
 C κρισιν θηλείας τε καὶ ἀρρένων, ἀλλὰ οἷος ἐστὶν
 τὸν δόκτορικόν ἐν Χριστῷ ἔ πολλὰ ἢ πρὸς
 δραμόν' καὶ εὐ, ἢ νεόνυμφ' ἢ ἀμολυῖα
 Γ' τοιαύδε πρὸς τὸν ἀμμὲν ἐλεξεν ἔπει-
 πον, ἐφη, ἀσκήθ' ἰσισωφροσύνην, ὅραν ὅτι
 σέτω οἰκήματι θηλείαν διὸ εἰ δοκεῖ, ἐκαστὸς
 ἰδίᾳ τὴν ἀσκήσιν ποιησάμεθα αὐτῶν παλαιῶν
 συνθηκῶν ἠρεσκον ἀμφοτέροις καὶ χωριστῶν
 ἀπ' ἀλλήλων, ἔτιως τὸ λοιπὸν τῆ βίης δύνω-
 σαν, ἀπεχόμενοι οἶνε τε καὶ ἐλαίῳ, μόνον τὴν
 ξηρὴν ἄρτον, καὶ αὐτὸν ποτε μὴν ὑπὲρ μίαν ἡ-
 D μέραν, ποτὲ ἢ ὑπὲρ δύο, ἐστὶ ἢ ὑπὲρ πέντε
 ἐδίοντες, τέτρε δ' ἀμμὲν τὴν ψυχὴν καὶ ἐπι-
 νατὸν ἀναλαμβανομένους ὑπὸ ἀγγέλων ὁμο-
 ἀντὸν βιώσας ἀγιάνιος ἐθεάσατο, ὡς φησὶν
 τῶ βίῳ αὐτῶ ὁ τ' ἀλεξανδρείας ἐπίσκοπος
 θανάσι' ἐζήλωσαν ἐν τὸν βίον τῶ ἀμμὲν
 πάνυ πολλοί, καὶ κατὰ μέρ' ἐπιπρῶν
 τὸ τῆς νητείας ὄρ', ἢ τὸ τῆς σκίτιας, ἢ
 τῶ πηθες τῶν μοναχῶν ὧν πάντων

τὸν βίον συγγραφεῖν, ἰδίας ἔργον ἐστὶν ὑποθέ-
σεως· ἐπεὶ ὁ ἐγγρόντο ἐν αὐτοῖς ἄνδρες Θεο-
φιλέες, καὶ ἐν τῇ ἀσκήσει διαπρέψαντες, καὶ
δοσολοκὸν βίον βιώσαντες, χρειώδη τέ τινα
καὶ ἀξία τῆ ἀπομνημονεύεσθαι ἐποίησαν τε
καὶ ἐλέξαν, χρήσιμον οἶμαι ἐκ πολλῶν ὀλί-
γα ἐγκαταμίξαι τῇ ἱστορίᾳ, πρὸς ὠφέλειαν
τῶ ἐπιγυχανότων λέγει· τοίνυν ἀμμεν
ὄντι γυμνοὶ ἑαυτὸν μὴ ἐωρακέναι ποτέ, λέ-
γων ἀπεσπέτες εἶναι μοναχοῦ, καὶ τὸ ἑαυτὸ σώ-
μα γυμνὸν θεωρεῖν· καὶ ποτε διαβλύσαι πο-
ταμὸν βελόμυθου, ὅκνει ἀποδύσασθαι· ἢ
ξυκοί τε τῶ Θεῷ, γρησάται ἀπὸ τῶν δια-
βασῶν μὴ ἐγκοπομυθῶ τὴν ψυχὴν καὶ ἀγ-
γελῶ μείβηκεν αὐτὸν εἰς τὸ πέρας τῆ πο-
ταμῶ· Δίδυμῶ ἀλλῶ ὄντι μοναχός, ἐνε-
θικόντα ἐτη βίως, εἰδέναι ἀνδρῶπιω σωόμε-
ναι ἀρετῆς τῆς τελειότητος· Ἀρσένιῶ ἀλλῶ
ὄντι τῶ νέων πλάσαντας ἐκ ἀφωρίζεν,
ἀλλὰ ὄντι παροξύναντες λέγων ὅτι ὁ νέος
ἀφορεσιεύει, καὶ ἀφορηθῆς γίνεσθαι· ὁ δὲ παρ-
κῶνας, τῆς ἐκ τῆ ἀφορεσιεύεσθαι ὁδῶν τα-
χάω λαμβάνει τὴν αἰδῶσιω· Πίως, ἀει-
παλῶν ἡδῶσιω, πυθομένεσ δὲ πνῶ διαπίπτωσ
ἐδίει· ἔβλομαι, ἔφη, ὡς ἔργω τῶ βρώ-
ματι χησάσθαι, ἀλλ' ὡς παρεργῶ πρὸς
ἄλλον ὅτι ἀεὶ αὐτὸ ἐρωθήσασθαι ἀπεκρίνα-
το· ἴνα μὴ δὲ ἐν τῶ ἐδίειω, φησὶν, ἡδῶν
σωμολικῆσ αἰδῶσιω ἢ ψυχῆ· Ἰσίδωρῶ
ἔλεγε τεσσαρακοσὸν ἔτη ἔχειν, ἀφ' ἧ ἀν-
δάνεσθαι μὲν τῆσ καὶ δianoian ἀμαρτίας,
μὴδὲ ποτε δὲ συγκαταπιθεσθαι, μῆτε
δπθυμία, μῆτε θυμῶ· Παμῶσ δὲ ἀ-
γράμματῶ ὄν, πρὸσῆλθε πνὶ ππὶ τῶ δι-
δαχθῆναι ψαλμὸν ἀκῶσας ὅτι τὸν πρῶτον
εἶχον τῆ ληψαλμῶ τῆ λέγοσιω, εἶπα φυ-
λάξω τὰς ὁδῶσ μα, τῆ μὴ ἀμαρτάνειν μὲ ἐν
γλωσση μα· δαλίεσ ἀκῶσαι μὴ ἀνεχό-
μυθῶ, ἀνεχώρησεν· ἀρκείαδ φήσας τέττα
τῶ ἐν εἶχῶ, εἰάν διωθῶ ἔργω αὐτὸν ἐκ-
μαθεῖν ἐγκαλέσαντος ὅτι πρῶτῶ δῶκὸτῶ
τὸν εἶχον, δια τί ἐξαμυθιαῖσ πρῶτῶ δῶ-
μόσῶ χρεῖσ μὴ ἐωρακῆ αὐτὸν, ἀπεκρίνα-
το· ὅτι τῆ ψαλμῶ τὸν εἶχον εἶπω τῶ ἔργῶ
δῶμαθον· μετὰ τὰτα δὲ πολλὰσ δπ-
εἶσ χρεῖσ, πρὸσ τινα τῶ γνωρίμων ἐσω-

A vitas conscribere, peculiaris argumenti
opus foret. Verum quoniam inter illos
quidam Deo accepti & in monastica
disciplina illustres præ cæteris exstite-
runt, & vitam Apostolicam duxerunt,
& utilia quædam ac memoratu digna
tum gesserunt, tum etiam dixerunt ;
opera prærium duxi, pauca ex multis hu-
ic Historiæ nostræ inferere, ad legen-
tium utilitatem. Ajunt igitur hunc
Ammonem nunquam se ipsum vidisse
nudum; solitumque dicere, turpe esse
monacho vel suum ipsius corpus nudum
spectare. Cumque aliquando fluvium
B trajicere vellet, pigeretque cum ve-
stes exuere, Deum preceatus est, ut
ipsum absque ulla propositi sui jactura
transitus concederetur. Statimque ab
Angelo ad ulteriorem fluvii ripam trans-
latus est. Alius quidam monachus Di-
dymus nomine, licet nonaginta annos
vixerit, usque ad obitum tamen nulli-
us hominis contubernio est usus. Alius
item nomine Arsenius juniores mona-
chos qui deliquerant, à communione
minime separabat, sed eos qui provec-
tâ essent atate. Dicebat enim juvenem
qui excommunicatur, contumacem fi-
ri: senioem vero cito excommunica-
tionis dolorem sentire. Prior ambulans
cibum sumebat. Interrogatus autem
quam ob causam ita comederet. Nolo,
inquit, ad cibum tanquam ad opus ali-
quod serium, sed tanquam ad rem super-
vacuam obiter accedere. Alteri ve-
ro de eadem re sciscitanti respondit :
Ne vel inter vescendum corporeâ vo-
luptate animus afficiatur. Isidorus di-
cebat, quadragesimum jam annum el-
se, ex quo peccatum in animo senti-
ret; se tamen nec cupiditati nec ira-
cundia unquam consensisse. Pambos
cum expertus esset literarum, accessit ad
quendam ut psalmum disceret. Sed
cum primum versum audisset octavi ac
D tricesimi psalmi qui sic habet: Dixi,
custodiam vias meas, ne delinquam
in lingua mea: sequentem audire
nolens abscessit: unum hunc ver-
sum sufficere sibi dicens, modo il-
lum perfecte ediscere & opere ip-
so adimplere possit. Cumque is qui
versum discendum tradiderat eum re-
prehenderet, quod per sex continu-
os menses ad ipsum non venisset, re-
spondit se versum psalmi nondum ope-
re ipso didicisse. Multis deinde post
annis interrogatus à quodam ex fami-

liaribus, num versum illum didicisset: A
integris, inquit, novem ac decem annis
opore cum explere vix didici. Idem
cum quidam ad pauperum alimoniam
aurum ipsi dedisset, dixissetque: Nu-
mera quod dedi: Nihil, inquit, opus
est numero, sed recto animi affectu.
Idem Pambos rogante Athanasio Epi-
scopo, ex solitudine venit Alexandriam.
Cumque ibi scenicam mulierem con-
spicatus esset, illachrymatus est. Tum
vero sciscitantibus qui aderant, quam-
obrem flevisset: Duæ res, inquit, me
commoverunt: Prima est mulieris hu-
jus exitium: Altera, quod tantum ipse
studii ac diligentia non adhibeo ut Deo
placeam, quantum adhibet illa ut ob-
scenis hominibus placere possit. Alius
quidam dixit, monachum qui opus non
faceret, non secus ac alieni cupidum, ju-
dicatum iri. Pitirus eximia quadam re-
rum naturalium cognitione erat instru-
ctus, & nova subinde naturalis philo-
sophia theoremata ipsum aduentibus
exponebat. In singulis autem exposi-
tionibus Deum orabat. Porro inter
monachos qui eo tempore vixerunt,
duo fuere sanctissimi eodem nomine
nuncupati: uterque enim Macarius di-
cebatur. Quorum alter ex superiore
Ægypto, alter ex urbe Alexandria erat
oriundus. Cæterum ambo præ cæteris
illustres fuerunt; tum propter absti-
nentiam, tum ob mores & conversatio-
nem, tum ob miracula quæ per eorum
manus perpetrabantur. Ægyptius qui-
dem Macarius tot sanavit ægros, tot
obfessos à dæmonibus liberavit, ut quæ
per gratiam Dei gessit, separatim
opus desiderent. Erat porro reveren-
dus pariter ac severus erga illos qui
ipsum adibant. Macarius vero Alex-
andrinus, cum usquequaque similis
esset Ægyptio, in hoc uno discrepabat,
quod hilaris esset erga eos qui ad ipsum
accesserant, & urbanitate quadam ju-
niores ad disciplinam monasticam alli-
ceret. Horum discipulus Evagrius,
cum antea verbis solum philosophatus
esset, ab iis opere ipso philosophari
didicit. Qui primum à Gregorio Na-
zianzeno Constantinopoli diaconus ordi-
natus, postmodum unà cum illo in
Ægyptum profectus est: ibique cum
supramemoratis viris congressus, eo-
rum vivendi genus æmulatus est. Nec
pauciora aut minora miracula ab illo,
quàm ab ejus præceptoribus sunt edita.

τήσαντα εἰ τὸν εἶχον ἐξέμαθεν, ἐν ὄλκις
ἔφη, ὄνεα καὶ δεκάετες, μόλις αὐτὸν περὶ
λεω ἐξέμαθον. Ο αὐτὸς δὲ δωκότος πρὸς χρι-
στον εἰς διατροφήν τῶν πτωχῶν, καὶ ἐπὶ τῶν
δριβμηθῶν ὁ δὲ δωκά, ἔφη δριβμῆ εἰ χρι-
στεν, ἀλλ' ὕγιος διαθέσεως. ὅτι ὁ παμ-
βῶς, ἀθανάσιος τῆς ἀποκόπης ὡρα καὶ ἐπι-
τησίου, κατήλθεν ἐν τῆς ἐρήμης εἰς τὴν ἀ-
ξάνδρειαν ἰδὼν ὃ ἐκεῖ γυναικα θεατρικῶν
συνδρακρὺς ἐγγεῖτο τῶν ὃ παρόντων πτω-
χῶν διὰ τὴν ἐδάκρυσεν, δύο μὲν, ἔφη, ἐκίνησαν
μὲν ἢ ἐκείνης ἀπώλειαν ἕτερον ὃ, ὅτι ἐργα-
τηλικαὶ τὴν ἔχω σπασθῶν πρὸς τὸ δόξα
τῶ θεῷ, ὅσον αὐτῆ ἵνα δρέσῃ ἀνθρώπων
χειρὶς ἀλλ' ὃ δὲ πρὸς ἐλεῖν, ὅτι ὁ μοναχὸς
μη ἐργάζοιτο, ἀπίστους τῶ πλεονεκίῃ κερ-
νήτρης, πολλὰ πνα φυσικὰ θεωρημα-
τήματα ἢ σωεχῶς ἀλλοίε ἀλλα πρὸς
ἐντυγχάνοντας ἐλεῖν καθ' ἕκαστον δὲ τῶ
θεωρημάτων ἵπυχεῖτο ἐγγεῖτο ὃ ἐν τοῖς
ναχοῖς καὶ ἐκείνον τὸν χεῖρον, δύο ἀνδ-
ροφιλεῖς ὁμώνυμοι ἑαυτοῖς ἑκάτερον
αὐτῶ ὄνομα ἦν μακάριος ὃν ὁ μὲν ἐν τῆ
ἀνω αἰγύπτῳ ἦν ὃ ὃ, ἐν τῆς ἀλεξανδρῆς
πόλεως ἀμφοτέρω δὲ, πολλῶν ἐπι-
τησίου πρὸς ἀσκήσῃ, δι' ἀσκησῃ, διὰ
διὰ τῶ πόνον, διὰ τὰ ἐν χερσὶν αὐτῶν γρη-
να θαυμάσια ὁ μὲν ἐν αἰγύπτῳ μακάριος
τοσαύτας θεραπείας ποισάμην, καὶ τῶ
σάττες τῶ δαιμονώδη ὄξηλασε δαιμον-
ὡς ἰδίας δειῶς συγγραφῆς, ὃν χερσὶν
διεπράξατο ἦν ὃ μὲν ἔβουλαβῆς πρὸς
ἐντυγχάνοντας ἀνσπρῶς. ὃ ὃ ἀλεξανδρῆς
μακάριος καὶ πάντα ὡραπλήσιος ὡς
δαμυπτιῶ, ἐν τῆ τῶ δὴ ἡλασῆν, ὅτι πρὸς
ἐντυγχάνοντας ἰλαρός τε ἦν, καὶ τῶ χερσὶν
λίξασ, ὅτι νέος ἦν πρὸς ἀσκήσῃ τῶ
εὐαγριῶ γρημῶ μαθητῆς, τὴν δὲ ἐπι-
φιλοσοφίαν ἐκτίσατο. πρὸς ἕτερον λόγον
τῶ φιλοσοφῶ ὃν ὃς ἐν τῆ κωνσταντῆς πό-
λεως γρηγορεῖς ἔνα ζων τῶ εἰς τὴν ἔβου-
λα πρὸς χερσὶν εἰς τῶ εἰτα ἀμα αὐτῶ εἰς τῶ
αἰγύπτον κατελθῶν, καὶ τοῖς πρὸς χερσὶν
τυχῶν ἀνδράσι, τὸν ἐκείνων βίον ἐξήλασε
καὶ τοσαύτα τελεῖα ἐν ταῖς χερσὶν αὐ-
τῶ γέγονεν, ὅσα ἐ ἐν ταῖς τῶ αὐτῶ καθηγεῖτο

τέτω καὶ βιβλία ἄγαθὰ περὶ αἰῶνα συγγραφήματα ὧν τὸ μὲν, μοναχὸς ἢ πῶς περικλήτης ἐπιγραφήματα τὸ δὲ, γνωστικὸς ἢ πρὸς τὸν καταξιοθέντα γνώσεως κεφάλαια δὲ αὐτῶν πενήκοντα τὸ δὲ, ἀνιέρηλικὸς δὲ τῶν θείων γραφῶν πρὸς οὐδὲν περιέχοντας δαίμονας, ἐν ὅκτω διηρημένον μέρεσι, κατὰ τὸν δαίμονα τῶν ὀκτῶ λογισμῶν καὶ ἑξακόσια περὶ γνωστικὰ πρὸς ἐπιλήματα ἐπὶ μὴ καὶ σιχησθῆναι ἐν πρὸς τρεῖς ἐν τοῖς κοινοῖσι ἢ ἐν συνοδαῖσι μοναχῶν καὶ ἐν πρὸς τῶν παρθένων ἅπαντα ὅπως ἐστὶ θαυμαστά, οἱ ἐντυγχάνοντες εἰσὶντα ἔνκαυρον δὲ, ὡς ἠγέμεθα, μικρὰ τῶν αὐτῶν μνημονοθέντων πῶς τῶν μοναχῶν τέτοις συνοδαῖσι φησὶ γδ κτ' λέξιν ταύτην ἀναγκαῖον καὶ τὰς ἰδέας τῶν προοδυσάτων μοναχῶν ὁρθῶς διηραῖον, καὶ πρὸς αὐτὰς καθορθῶς πολλὰ γὰρ ἐστὶν ἅπαντα ῥηθέντα τε καὶ πρὸς ἐπιλήματα καλῶς ἐν οἷς καὶ τέτοτις ἐφησεν, ὅτι τὴν ἐπιλήσαν καὶ μὴ ἀνώμαλον διαταρᾶ ἀγάπῃ συζυγῆσαι, θάπτον διάγειν τὸν μοναχὸν εἰς τὸν τῆς ἀπαθείας λιμένα ὁ δὲ αὐτὸς ταρρασομένον πᾶν νύκτωρ τῶν ἀδελφῶν, τῶν φασμάτων ἀπήλλαξεν, ἀδελφῶν μὴ ἡμετέρας ὑπερήσαν πρὸς τάξας ἐδέν γδ ἕως ἐρωτηθεὶς ἐφησεν, ὡς ἐλέω τὰ τοιαῦτα κατασβέννεται παθητῶν δικαίᾳ Ἀντωνίᾳ πρὸς ἡλθὲν περὶ τῶν τότε βιβλίων, καὶ πῶς διακαρτερεῖς, εἶπεν, ὦ πάτερ, τῆς ἐκ τῶν βιβλίων πρὸς ἐπιλήσαν ἐστὲρμένον τὸ ἐμὸν βιβλίον, ἐφη ὁ Ἀντωνίῳ, ὦ φίλόσφω, ἡ φύσις τῶν γεγονότων ἐστὶ, καὶ πάρεσιν ὁ τε βελομαι οὐδὲν λόγος ἀναγνώσκων οὐδὲν τῶν θεῶν ἠρώτησέ μετὸ σκεδῆ τῆς ἐκλογῆς, ὁ αἰγύπτιος γένοι μακάριος, τί δὴ ποιεῖς μνησικακῶντες μὴ τοῖς ἀνθρώποις, τὴν μνημονοδικὴν δὲ ψάμιν τῆς ψυχῆς ἀφανίζομεν δαίμονας ὅσοι μνησικακῶντες, ἀελαβῆς διαμένομεν καμῶν πρὸς τὴν διόχερσιν διδορήσαν, καὶ πρὸς ἀκαλέν τὸν λόγον μαθεῖν διότι, φησὶν ὁ κείνους, τὸ μὴν πρὸς τὸν πᾶσι πρὸς φύσιν τὸ ὅ δεύτερον καὶ φύσιν ἐστὶ τὸ δεύτερον παρὰ βάλλον καὶ ἀνιέρη τὴν

A Hic libros conscripsit valde utiles: quorum unus Monachus inscribitur, seu de virtute activa: alter Gnosticus, vel ad eum qui scientiam consequi meruit. Hic liber in quinquaginta distributus est capita. Tertius Antirethicus inscribitur, ex divinis Scripturis collectus contra demones tentatores: & in octo partes divilus, juxta numerum octo cogitationum. Scripsit praeterea gnostica problemata sexcenta. Denique duos carminum libros: alterum ad Monachos qui in cenobiis seu congregationibus degunt: alterum ad virginem. Qui quidem quam eximii sint & admiratione digni, quisquis eos legerit, facile cognosceret. Non alienum autem fuerit, ut opinor, ex iis quae ab illo de Monachis commemorantur, pauca quaedam superioribus attexere. Sic enim ille dicit ad verbum. Necessarium etiam est monachorum qui antequam recte ambulaverunt, vias inquirere, & ad earum exemplar nos corrigere. Multa enim ab illis sunt & dicta & facta praeclare. Cujusmodi illud est quod quidam eorum dicere solebat, aridiorem & aequabilem victum cum charitate conjunctum, Monachum brevi perducturum esse ad portum ab omni perturbatione animi vacuum. Idem cum quendam fratrem nocturnis visis perturbari solitum videret, cum liberavit, praecipiens ut aegrotantibus jejuniis ministraret. Et interrogatus cur id praeciperet: Nulla reinquit, hujusmodi perturbationes facilius extinguuntur quam misericordia. Ad justum Antonium quidam ejus temporis Philosophus accedens. Quomodo, inquit, pater, potes vivere, librorum solatio destitutus? Cui ille: Meus, ait, liber, ὁ Philosophus, est natura rerum: quae quidem praesto est, quoties Dei verba legere voluero. Aegyptius senex Macarius, vas illud electum, interrogavit me quam ob causam acceptarum quidem ab hominibus injuriarum reminiscendo, memoriae vim ac facultatem in animo corrumpamus: acceptas vero à demonibus injurias memoriae commendantes, illaesi maneamus. Cumque ego haesitem ignarus quid respondendum esset, petissemque ab illo, ut ipse mihi ejus rei causam exponeret: quia, inquit, prior quidem affectio animi contra naturam est, posterior vero secundum naturam. Accessi aliquando ad sanctissimum pa-

trem Macarium , cum ferret meri- dies , & siti vehementer oppressus , aquam petii ad bibendum. At ille : um- brâ , inquit , contentus esto. Multi enim qui nunc iter faciunt aut navigant , hu- jus carent solatio. Deinde disputanti mihi & conferenti cum illo de abstinen- tia : Confido , ait , ô fili. Viginti totos annos nec pane , nec aqua , nec somno usus sum ad satietatem. Nam panem quidem meum certo pondere semper comedi : aquam vero cum mensura bibi : somni denique exiguam partem suffuratus sum , ad parietem me inclinan- do. Cuidam Monacho mors patris sui nuntiata est. At ille nuntianti dixit : Noli impie loqui ; pater enim meus im- mortalis est. Quidam ex fratribus ni- hil præter unum Evangeliorum codi- cem possidebat. Hunc cum vendidif- set , pecuniam ad alendos pauperes ero- gavit , addens verba memoratu dignissi- ma : cum ipsum , inquit , librum vendidi qui dicit : vende omnia quæ habes & da pauperibus. Insula quædam est circa Alexandriam , ad Borealem ejus partem ultra lacum Mareoum sita , iuxta hanc habitat Monachus ex Parembole , inter Gnosticos probatissimus : qui cuncta quæ à monachis gererentur , ob quinque cau- sas fieri dixit : propter Deum , propter naturam , propter consuetudinem , propter necessitatem , propter opus ma- nuum. Idem dicere solebat , naturâ quidem unicam esse virtutem , sed pro animi facultatibus eam in varias species dividi. Nam & lumen solis , ajebat , fi- gura caret ; à fenestris tamen per quas intrat , figuram solet accipere. Alius quidam monachus dixisse fertur : ideo voluntates subtraho , ut occasiones ira- cundia præcidam. Hanc enim semper pro voluptatibus certare probe scio , & mentis meæ statum perturbare , ac sci- entiam expellere. Quidam ex seniori- bus dixit , charitatem servare non posse depositum ciborum aut pecuniarum. Idem quoque ajebat : nunquam memini ead- em in re bis me deceptum esse à dæmo- ne. Hæc Evagrius in libro qui Practicus inscribitur , iisdem plane verbis com- memoravit. In eo autem libro quem Gnosticum inscripsit , ita loquitur. Qua- tuor virtutes earumque contempla- tiones esse , à justo Gregorio didici- mus : prudentiam & fortitudinem , temperantiam atque justitiam. Ac pru- dentia quidem proprium esse dicebat ,

Α σαθηρόν μεσημέριαν τῷ ἀγίῳ πατρὶ μακα- εἶω , ἐλάνυπό τῆς δὴψης φλεόμενῳ . κτλ
 ὕδωρ πίνῃ ὁ δὲ φησιν , δεχέειδ ἢ τῆ σκιά . κτλ
 λοὶ γὰρ ὁδοιπορεῖτες νύκτῃ καὶ πλείονες , καὶ ταυ-
 τῆς ἐσέρω) εἶτα λόγους μετὰ τὸ αὐτῶν πρὸς
 ἐγκρασίας γυμνάζοντος , θάρσεν . φησιν , ἡ τι-
 κνον ἐν ὅλοις εἰκοσὶν ἔτεσιν , ἔτε ἀρτε , ἔτε ὕδα-
 ρῳ , ἔτε ὕπνε κόρον εἰληφα τὸν μὴν ἡδὲ
 μετὰ τὸν σαβμά τὸ ὕδωρ ἐπινοῦ μέρη
 τοῖς τοίχοις ὅ ἐμαυτὸν ἀθανάκλιαν , μικρῶ
 π ἔϋπνε μέσθ ἀφῆραζον Ἐμλωθῆ πα
 τῶν μοναχῶν , θάνατῳ ἔπατρῶς ὅ ὅ
 τὸν ἀπαλείψα , παύσαι φησὶ βλασφ
 μῶν ὁ ἡδὲ μὸς παλῆ ἀθάνατός ἐστιν Ἐκέκ
 πρὸς τῆ ἀδελφῶν ἐναγέλιον μόνον καὶ ἔτο πα
 λήσας , ἔδωκεν εἰς τροφὴν τοῖς πένωσιν , ἀπ
 μνήμης Ἰησοῦ θεοῦ ἑξάμενος ῥήμα αὐτοῦ γ
 φησὶ , τὸν λόγον πεπώληκα τὸν λέγοντα πῶ
 σόν σατὰ ὑπάρχοντα , καὶ δὸς πτωχοῖς Ἐκ
 πρὸς πρὶ τὴν ἀλεξάνδρειαν ἡσθῳ , καὶ αὐτῶ
 βόρρον , πέραν τὴ λίμνης κέρμη τὴ καλεῖται
 μαρίας ἁεθροικί ὅ αὐτῆ μοναχός , τὴ πα
 ρεμβολῆς τῆ γνωστικῶν ὁ δοκιματάθῳ , ἐ
 ἀπεφηνάθ πάντα τὰ πρὸς τὸ μῆρα ὑπὸ τῆ
 μοναχῶν , πρὸς ἀπὸς δι αἰτίας πέντε , διὰ θ
 δια φύσιν , διὰ ἔθος , δι ἀνάγκην , διὰ ἐρῶν γ
 ρῶν ὅ ὅ αὐτὸς ἔλεξε πάλιν , μίαν μὴ εἶναι
 φύσιν τὴν ἀρετῆν εἰδοποιεῖσθ ὅ αὐτῆν ἐν τα
 δύναμει τῆ ψυχῆς καὶ γὰρ τὸ φῶς τὸ ἡλιακ
 ἀσχημάτιστον μὴ φησὶν εἶ ταῖς ὅ δι ὡν εἰσὶ
 λή θυεῖσιν ἀσχηματίζεσθ πρὸς φησὶν ἄλλος δὲ
 τῶν μοναχῶν , διὰ ἔτο πρὸς αὐτῶν τὰς ἡδονὰς
 πέντε , ἵνα τὰς ἔϋμμε πρὸς ἑαυτῶν πρὸς φησὶν
 γὰρ αὐτὸν αἰμαχόμενον ὑπὲ τῶν ἡδονῶν , κα
 ἐκταρῶσθ ὅ μὴ τὸν νεῖν , ἐ τὴν γνώσιν δὲ π
 κοντα ἔλεξε δὲ πρὸς τῆ γερῶν , ὅπῃ ἀπάπ
 ραθῆκας βρωμάτων ἢ ἀσχημάτων τηρεῖν
 D Ἰησοῦ) ὅ ὅ αὐτὸς ἐκ οἰδᾶ , φησὶν , εἰς ταυ
 δὲς ὑπὸ δαίμωνων ἀπαληθείς ταῦτα φη
 ἐναγρῶ ἐν τῷ Ἰησοῦ φησὶν αὐτῶν πρὸς
 κλάω καὶ λέξιν ἀπεμνημόνισεν ἐν τῷ γ
 σικῶ αὐτῶ , τοιαυτὰ φησὶ τέσσαρας δὲ φη
 καὶ τὰς φεωρίας αὐτῶν , ὅ δὲ ἔ
 γρηγορεῖς μεμαθήκαμεν εἶναι φησὶν
 καὶ ἀνδρείαν , σωφροσύνην καὶ δικαιοσύνην
 καὶ φεθήσεως μὴ ἔργον ἔλεγει

τὸ θεωρεῖν τὰς νοεραῖς καὶ ἀγίας δυνάμεις, δι-
 χατῷ λόγῳ τῆς γὰρ ὑποθέσεως θεῖας δη-
 λῶντες ἀδελφῶν ἀνδρείας δὲ, τὸ ἐγκαρτε-
 ρεῖν τοῖς ἀληθεῖσι καὶ πολεμικῶν, καὶ μὴ ἐμπα-
 τεύειν ἐν τῇ ἀλήθειᾳ τὸ ὅτι ἀδελφῶν πρῶτος γεωρ-
 γῆ δὲ χεῖρας ἀπέριμα, καὶ ἀποθεῖας τὸν
 ἴππου ἄσπαστον, τῆς σωφροσύνης ἴδιον ἀπεκεί-
 νατο εἶναι Δικαιοσύνης ἢ πάλιν, τὸ κατ'
 ἀξίαν ἐκείνου λόγον διποδιδόναι, τὰ μὲν σκο-
 ρητῶς ἀπαγγέλλουσιν τὰ δὲ δι' αἰνιμάτων ση-
 μαινουσιν πᾶσι καὶ φανεροῦσαν ὡς ὅτι ἀφέ-
 λειαν τῶν ἀπληξέρων τῆς ἀληθείας σύλ^ο ὁ B
 καππαδόκης βασιλεῖ^ο, τὴν μὲν ἀπ' ἀνθρώ-
 πων, φησὶν, φησὶν, Ἰησοῦς εἰκόνησαν γνῶσιν
 ὡς ὅτι μελέτη, καὶ γυμνασία κρείσσονα
 ποιεῖ τὴν ἢ ἐν θεῷ χαλεπὸς ἐξηνομένῳ, δι-
 καιοσύνη καὶ ἀρετή καὶ ἐλε^ο καὶ τὴν μὲν
 ἀρετῆραν δυνάμει καὶ ὅτι ἐμπαθεῖ ὑποδέ-
 ξασθ' ἢ δὲ ἰσχυρῶς, οἱ ἀπαθείς μόνοι εἰσι
 δικαιοὶ, οἱ καὶ ἀδελφῶν τὸν καιρὸν τῆς ἀρετῆς
 ἤχης, τὸ οἰκτεῖν φέρ^ο τὴν νῦν ἀειλάμπον
 ἀντὶς θεωροῖ τῶν αἰγυπτίων ὁ ἀγ^ο φω-
 σὴ ἀθανάσι^ο, τὴν τε ἀπέσαν, φησὶ, Μαυ^ο
 σίης εἰς τὸ βόρειον μέρ^ο εἶσαι ὡς ὅτι ἀσεί-
 λαι γνῶσιν κέτωσαν οἱ γνωστοὶ, τίς ὁ πνέων
 ἐπὶ κατ' αὐτῶν, καὶ πᾶντα πεπραγμῶν γη-
 ναῶς ὑπομνήτωσαν καὶ μὴ ἀρεθυμίας
 ὅτι ἀρεθυμίας ἀρεθῶσαν ἔλεγε δὲ
 ὁ τῆς ἀρεθῶν ἐκκλησίας ἀρεθ^ο Σε-
 ραπίων, ὅτι ὁ νῦν μὲν πεποκῶς πνευμα-
 τικῶν γνῶσιν τελείως καθαίρειται ἀγάπη ἢ
 τὰ φλεγμαίνοντα μόρια τῆς ἀρεθῆς ἀρεθ-
 πείης ποιοῦντες δὲ ἰπποθυμίας ἰππορεῖ-
 σαι ἰσχυρῶς ἐγκρατεῖα ὅτι ἀρεθῶν ἀρεθῶν
 ἐκ κρείσσο, καὶ σπαντὸν αἰετὶ γυμναζε^ο λό-
 γος, φησὶν ὁ μέγας καὶ γνωστικὸς διδάσκα-
 λ^ο διδύμ^ο, καὶ τῆς τῶν τὰς ὕλας δια-
 μήμης φέρειν πειρομένη ἀπάντες γὰρ ἀρεθ-
 ὅτι ὅτι τοῖς ἀρεθῶν ἀρεθῶν ἐστὶν μὲν ἀρεθῶν
 κρείσσο, ἐν τῇ διαφορᾷ τῶν ἀρεθῶν
 τῶν καὶ τὸν κόσμον εὐρήσεις ὅτι δὲ ἀρεθῶν
 ἀρεθῶν, ἐν τοῖς ἀρεθῶν τοῖς ἀρεθῶν ἀρεθῶν
 καὶ ἀρεθῶν, ἰππο τὴν ἀρεθῶν ἢ ἰππο τὴν
 γνῶσιν ἡμᾶς ἐπανάγειν τὸσαῦτα μὲν
 ἐν τῶν ἀρεθῶν ὅτι ἀρεθῶν ἀρεθῶν ἐ-
 γένετο καὶ ἀρεθῶν ἀρεθῶν ἀρεθῶν ἐν τοῖς

A sanctas illas & intellectuales potestates
 contemplari sine ullis rationibus. Has
 enim a sapientia manifestari docuit.
 Fortitudinis autem proprium esse affir-
 mabat, perstare in veris, tametsi quis
 graviter oppugnetur, nec unquam ad ea
 quæ non sunt deflectere. Iam vero tem-
 perantia id proprium esse respondit, ut
 a primo lummoque agricola sementem
 accipiamus, cum vero qui superferere
 vult, reppellamus. Iustitiæ denique
 opus illud assignabat, pro cuiusque me-
 rito ac dignitate sermonem rebus at-
 temperare; & alia quidem obscure
 enuntiare, alia per ænigmatum figuras
 significare, alia vero manifeste expo-
 nere ad utilitatem audientium. Veri-
 tatis columna Basilii Cappadox age-
 bat: scientia quidem quæ ab homini-
 bus percipitur, assiduo usu & exercita-
 tione perfectior evadit. Ea vero quæ
 per Dei gratiam infunditur, iustitiâ, pa-
 tientia & misericordia. Ac priorem
 quidem illam scientiam in eos etiam qui
 perturbationibus obnoxii sunt, cadere:
 posterioris vero solos capaces esse illos
 qui perturbatione sunt vacui: qui qui-
 dem orationis tempore, propriam lu-
 cem quæ ipsorum mentem illustrat, con-
 templantur. Luminare illud Ægyptio-
 rum sanctus Athanasius: præceptum,
 inquit, est Moyse, ut ad Septentrio-
 nem mentem statueret. Intelligent
 igitur Gnostici quisnam sit is qui con-
 tra illos spirat, omnemque tentationem
 generoso animo sustineant, & eos qui
 ad ipsos venerint, alacri animo pa-
 fiant. Thmuitarum Ecclesiæ Ange-
 lus Serapio, dicebat mentem quidem
 spiritalis scientiæ hauflu plene purga-
 ri: partes autem animæ irâ efferve-
 scentes, charitate sanari: pravos vero
 cupiditates quæ in animum influunt,
 coerceri abstinencia. Sermones de
 providentia & de iudicio Dei, assidua
 meditatione tecum ipse recolle, ait ma-
 gnus ille doctor & spiritali scientiâ in-
 structus Didymus; eorumque sermo-
 num materias fac in memoria circumfe-
 ras. Omnes enim fere in his labuntur.
 Et sermones quidem ac rationes de judi-
 cio, in differentia corporum & in parti-
 bus mundi reperies. Sermones autem de
 providentia, in modis illis quibus a vitio
 & ignorantia ad virtutem & cognitio-
 nem ducimur, deprehendes. Atque
 hæc ex Evagrii libris desumpta, hic in-
 servimus. Fuit etiam alius quidam inter

Monachos vir mirabilis, nomine Ammonius. Qui quidem adeo parum curiosus exstitit, ut cum Romam venisset unâ cum Athanasio, ex magnificis urbis operibus nullum videre desideraverit, sed solas Petri & Pauli Basilicas viderit. Idem Ammonius cum ad Episcopatum traheretur, fugâ dilapsus, dextram sibi aurem amputavit, ut corporis mutilatione ordinationis honorem effugeret. Postea vero Evagrius, cum & ipse ad Episcopatum raptus à Theophilo Alexandrinæ urbis Episcopo, aufugisset nullâ corporis sui parte mutilatâ, Ammonio occurrenti festive dixit: male illum fecisse qui aurem sibi præcidisset, atq; ob id factum in culpa esse coram Deo: Ammonius contra ei respondit: Tu vero, Evagri, annon putas te poenas daturum, qui linguam tibi abscindens, concessâ tibi gratiâ præ nimio tui ipsius amore utinoleris. Per idem tempus plures quoque alii in monasteriis fuere viri admirabiles & Deo chari, quos quidem in hoc opere commemorare, nimis longum esset. Adde quod à proposito nobiscopo digredi omnino necesse foret, si vitam singulorum & miracula quæ ob eximiam, quâ præditi erant, sanctitatem gesserunt, persequi vellemus. Quod si quis accurate velit cognoscere ea quæ ab illis facta & ad audientium utilitatem dicta sunt, & quomodo ferè illis obtemperaverint: exstat liber singularis à Palladio monacho Evagrii discipulo elucubratus, in quo cuncta quæ ad illos pertinent, accuratissime exponuntur. In eodem libro mentionem etiam facit mulierum, quæ parem cum viris illis vivendi rationem ac disciplinam consecutæ sunt. Porro Evagrius & Palladius paulo post obitum Valentis Augusti floruerunt. Sed jam eò revertamur unde digressi sumus.

Μοναχοῖς, ὃ ὄνομα ἀμμώνιον, ὅστις ἕως ἀπερείργθη, ὡς ἐν τῇ πρώτῃ ἀμα ἀθανασίῳ γράμμεν, μηδὲν ἐλέως ἰσορῆσαι τῶν ἔργων τῆς πόλεως· μόνον δὲ ἰδεῖν τὸ Πέτρον καὶ Παῦλον μαρτύρων· ἔπειτα ὁ Ἀμμώνιον ἐπὶ Ἐπισκοπὴν ἐλκόμενον καὶ διαφυγόν, τὸ δὲ ξιὸν εἰς αὐτὸν ἔξεκοψεν, ὅπως ἀντὶ τῆς ἀρχῆς τῆς σώματος τὴν χειροτονίαν ἐκφυγῆ· ἔπειτα δὲ χρόνῳ ὑπερῆκεν καὶ ἐναγριῶν ὑποθετικῆς Ἐπισκοπῆς ἀλεξανδρείας πρὸς Ἐπισκοπὴν συλληφθεὶς ἀπέφυγεν, εἶδεν ἀρῶν βριάσας τὸ σώμα, ἀπεισυχὸν τῶν ἀμμωνίων χαλεπὴν ἰσχυρῶς ἔλεγε, ὡς κακῶς ἐπέσας, ἐκκόψας τὴν ἀκροῦ, καὶ ἐνοχῶσαι Θεῷ τὸ ποιεῖν· ὃ δὲ Ἀμμώνιον ἀπεκρίθη αὐτὸν ἀλλὰ σὺ, ἔφη, ἐναγριε, ὅσοις δὲ οὐ δικλῶ, τὴν γλῶσσαν διπολεμῶν, διαφυγῶσαν τῇ δόθεισιν χερσὶ μὴ χερσὶ ἀμύμων ἐγγύοιο μὴ ἐν τῷ τὸν αὐτὸν χρόνον ἐν τῶν μοναστηρίοις καὶ ἄλλοι πλείοι ἄνδρες θαυμαστοὶ καὶ θεοφιλεῖς, ὧν ἐν τῇ ἀσκητικῇ συζησάσθαι μνημονεύει μακρὸν ἀνείη ἄλλοι τε καὶ ἐκείνην ἔσχευον ἀνάγκη, εἰς βολίμια καθέκασον τῶν ἀνδρῶν ἐστὶν βίαια ὅσα ἐποίησαν θαύματα διὰ τῆς ἀσκήσεως αὐτοῖς ἀγιότητά· εἰ δὲ περὶ βολίμια τῶν μαθητῶν, ὧν τε ἐποίησαν, ὧν τε ἐπέσασαν, καὶ ὧν πρὸς ὠφέλειαν τῶν ἀκούσαντων ἐφθέγγασαν, ὅπως τὴν αὐτοῖς τὰ θηρία ὑπὸν πεπὸν Παλλαδίῳ τῶν μοναχῶν ἰδὸν μὴ εἶδον, ὅς ἐναγριε μὴ τὴν μαθητῆς πείσασαν ἀκρωτῶς ἀπὸ αὐτῶν διεξήλθεν ἐν ᾧ καὶ τῶν ναυκῶν ἐφάμιλλον τοῖς ἀσκητικῶν ἀνδρῶν ἐπὶ ἀπελευθέρων βίον μνήμην πεπὸν ἐναγριῶν μὴ ἐν τῇ Παλλαδίῳ, μικροῦ χρόνου μὲν τὴν ἐκείνην τελευτήν ἠνθισαν ἐπὶ νελθομῶν ὅθεν ἔξεβημεν.

CAP. XXIV.

De sanctis Monachis in exilium pulsis, & quomodo Deus miraculis per illos editis cunctos ad se attraxerit.

Cum igitur Imperator Valens lege lata præcepisset, ut Orthodoxitam qui Alexandriæ, quam qui in reliqua Egypto erant, fugarentur, vastata protinus ac subversa sunt omnia: dum alii quidem ad tribunalia traherentur, alii

Κεφ. κδ.

Περὶ τῶν ἱεροθίμων ἀγίων μοναχῶν, ὅπως ὁ Θεὸς ἕκαστον ἐκ τῶν μαθητῶν πάντας πρὸς ἑαυτὸν ἰσχυρῶς ἐκάλει.

Τοῦτοῦ βασιλέως ἐκείνου νόμος ἐλύσαντος διώκεσθαι τὸν ἐν ἀλεξανδρίῳ καὶ τὸν αἰγυπτιῶν πάντα ἐπορεύθη καὶ ἀπέπεσε τῶν μὲν ἐλκόμενων εἰς δικαστήρια